

lang werkte; het is klaarblijkelijk veel te weinig, er moeten er vele verloren zijn gegaan.

En in de geschiedenis dier schilderijen treffen wij weer een paar vreemde feiten aan. In de veiling, gehouden den 16ⁿ Mei 1696 te Amsterdam, eener verzameling, waarvan de eigenaar niet genoemd wordt en die slechts 134 stuks bevatte, komen er niet minder dan 21 schilderijen van hem voor. In de boedelbeschrijving van den drukker Jac. Abrahamsz Dissius van Delft, in 1682 opgemaakt, treffen wij er 19 aan. Er werden dus kort na zijn dood één of twee liefhebbers gevonden, die hem zeer hoog schatten en ijverig bijeenbrachten wat van hem te vinden was. Het schijnt dat met den tijd die warme vereerders al minder en minder werden gevonden, tenzij men verkoos aan te nemen, dat ergens een ramp een kabinet, waarin een groot getal zijner schilderijen was bijeengebracht, deed verloren gaan. Verbazend toch is het dat, wanneer wij de oude Catalogussen van veilingen nagaan, wij vinden dat er van de jaren 1696 tot 1735, 36 schilderijen van Jan Vermeer verkocht werden, waaronder 25 verschillende stukken te vinden zijn, terwijl er van 1736 tot 1749 slechts twee en van 1750 tot 1770 slechts één zijner werken onder den hamer kwamen.

Gelukkig vond in onzen leeftijd Jan Vermeer nog een dier verafgoders zijner kunst, zooals er in de 17e eeuw bestonden. Het was een Fransche banneling, genaamd Thoré, die zich na 1851 een tijd lang in Holland en België ophield en, vaarwel zeggende aan de politiek, die hem meer zuurs dan zoets had opgebracht, zich op de studie onzer oude kunst ging toeleegen en er over schreef onder den naam van W. Burger. Menige veropenbaring zijn wij aan dien vreemdeling schuldig en in de eerste plaats die over Jan Vermeer. Met warme ingenomenheid spreekt hij over de groote Hollandsche en Vlaamsche meesters der XVIIe eeuw en met onverdroten ijver spoorde hij de geschiedenis van hun leven en van hun werken na. Maar voor den Delftschen sfinx, zooals hij hem noemde, flakkerde zijn geestdrift nog heel wat levendiger op dan voor zijn andere heele of halve goden. Toen hij in 1857 de tentoonstelling van Manchester bezocht, vond hij geen gelegenheid om over zijn lievelingsmeester breedvoerig te spreken, hij noemt hem dan slechts terloops een grooten, haast onbekenden kunstenaar. Het jaar nadien treft hij in het Museum van den Haag het *Gezicht op de stad Delft* aan; weer een jaar en in de Galerij van Arenberg vindt hij het *Meisjesportret*, en telkens barst hij los in kreten van bewondering. In 1860 beschrijft hij het Museum van der Hoop, hij houdt nu lang stil bij het *Lezende Vrouwtje* en begint een Catalogus van Vermeer's werken te schetsen, dien hij verder zal uitwerken. In 1864, in zijn artikel der *Gazette des Beaux Arts* over de Parijsche galerij der gebroeders Pereire, komt hij nogmaals terug op den hooggeschatten meester; in 1866 eindelijk geeft hij aan dezelfde *Gazette* een reeks van drie artikels, waarin hij hem nu eens naar hartelust bespreekt en bewondert en alles bijeenbrengt wat hij over hem te weten is gekomen. Van de eerste ontmoeting is hij getroffen geweest; hoe meer hij van hem zag, hoe beter hij hem leerde kennen, hoe warmer ook zijn liefde en bewondering